

Wat ze naliel

T.R. Richmond

Wat ze naliet

Vertaald uit het Engels
door Roelof Posthuma

Ambo|Anthos
Amsterdam

professorcooke.tumblr.com

ISBN 978 90 414 2592 8

© Original English language edition first published by Michael Joseph,
an imprint of Penguin Books Ltd. London

© 2015 The Operative Word

The author has asserted his moral rights. All rights reserved.

© 2015 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,
Amsterdam en Roelof Posthuma

Oorspronkelijke titel *What She Left*

Oorspronkelijke uitgever Michael Joseph, an imprint of
Penguin Books Ltd. London

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Tomasz Jankowski / Trevillion Images

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Isabel. Voor alles.

Opdracht in *Wat ze naliet*
door professor J.F.H. Cooke,
gepubliceerd september 2013

*Voor Alice Salmon (7 juli 1986-5 februari 2012) en
Felicity Cooke (16 oktober 1951-)*
*Zonder de eerste zou dit boek niets zijn geworden;
zonder de laatste ik ook niet.*

PROLOOG

Artikel in het tijdschrift van de Kunstraad, 2001

What's in a name? Wat zegt een naam? Dat is de vraag die we tieners dit jaar in de Nieuwe Talentenwedstrijd vroegen te beantwoorden, in minder dan duizend woorden. Dit is de winnende inzending van de vijftienjarige Alice Salmon.

Mijn naam is Alice.

Daar zou ik het bij kunnen laten. Ik weet wat ik daarmee bedoel. Ik ben mezelf, Alice Salmon. Groot, doorsnee uiterlijk, grote voeten, haar dat gaat krullen zodra er maar over water wordt gepraat, een beetje een tobber. Enorme muziekmfan en echte boekenwurm, die het ook heerlijk vindt om buiten te zijn, hoewel ze als de dood is voor spinnen.

De meeste mensen noemen me Alice, maar soms zeggen ze ook Al, Aly of zelfs Lissa, waar ik trouwens een bloedhekel aan heb. Als kind had ik duizenden bijnamen, zoals Ali Baba en Ice, en mijn favoriete bijnaam, vooral wanneer mijn vader me zo noemde, Ace.

Mijn oom noemt me Celia, wat een anagram is van Alice, maar ik haal de woorden 'anagram' en 'anachronisme' vaak door elkaar. 'Dat ben ik,' zegt mijn vader altijd als iemand anachronisme zegt, hoewel het woord 'pap' eigenlijk een palindroom is. Dat heb ik gisteren geleerd.

Ik vind het leuk om dit soort dingen te weten, zelfs mijn beste vriendin Megan zegt dat ik klink alsof ik een woordenboek heb in-

geslikt. Ik wil niet met mijn kennis te koop lopen, maar je moet wel als je Engels wilt gaan studeren. Als ik mijn diploma heb, wil ik dolgraag naar Exeter of Liverpool, het maakt me eigenlijk niet uit, als het maar ver weg is van Corby, hoewel er, waar je ook heen gaat, waarschijnlijk mensen zijn die juist dáár vandaan proberen te komen. Om eerlijk te zijn, ik kan niet wachten om te vertrekken, met mijn moeder die haar neus telkens in mijn zaken steekt. Volgens haar doet ze het omdat ze om me geeft, maar het is niet eerlijk dat ik eronder moet lijden dat zij paranoïde is. Uiteraard heb ik die laatste zin pas toegevoegd nadat ze dit gelezen had, en ze zal die nooit zien omdat ik absoluut niet ga winnen.

Misschien zit de muziek waar ik van hou in mijn naam (ik luister wel vierhonderd keer per dag naar *Dancing in the Moonlight*), of misschien zijn het de tv-series waar ik naar kijk (ik ben 's wereld grootste *Dawson*-fan) of mijn vriendinnen of het dagboek dat ik bijhoud. Misschien zijn het alle stukjes bij elkaar die ik me van die dingen kan herinneren, wat niet veel is want ik heb een beroerd geheugen.

Of is het misschien mijn familie? Mijn vader en moeder en mijn broer die me altijd 'aluis' noemde of 'muis' en dan dacht dat hij de leukste grap uit de wereldgeschiedenis had gemaakt. Misschien zijn het mijn kinderen, hoewel ik die nooit ga krijgen, alsjeblieft niet, met al hun gekwijn, gekots en gepoep. Ik heb niet eens een vriendje. Maar als meneer DiCaprio dit leest, ik heb vrijdag vrij...

'Je bedenkt je nog wel,' zegt mam over die baby's, maar dat zei ze ook over asperges en daar denk ik nog net zo over.

Misschien zit in mijn naam wat ik graag wil gaan doen, zoals reizen, of het leukste wat ik al gedaan heb, wat zonder meer die vrijwilligersdag in het doveninstituut was (zie je mijn aureooltje glimmen?), of misschien het ergste wat ik gedaan heb (en wat ik hier nóóit ga zeggen!).

Ik zou je kunnen vertellen over mijn leukste dag ooit. Moeilijk te zeggen, misschien was het die dag toen Meg en ik naar Enrique Iglesias gingen, of toen ik J.K. Rowling ontmoette, of die verrassingspicknick met mijn opa op mijn verjaardag. Het probleem is dat 'ooit' niet verder komt dan nu, en dat morgen al beter kan zijn.

Daarom zou ik ‘tot nu toe’ moeten zeggen in plaats van ooit.

Soms kun je ook zeggen wat iets is door uit te leggen wat het níét is (ik heb het net gegoogeld en het heet ‘apofasis’), dus misschien houdt mijn naam de dingen in die ik zou kunnen doen in plaats van wat ik hier doe, zoals mijn wiskundehuiswerk of Mr. Woof uitlaten.

Ik wilde vroeger altijd dat er meer beroemde mensen waren die Alice heetten. Maar ook weer niet zo megaberoemd, want dan zou iedereen wanneer die naam genoemd werd direct aan hen denken, zoals wanneer je Britney of Cherie zou heten. Meer zo halfberoemd. Natuurlijk is er Alice Cooper, maar dat is een man, en het is niet eens zijn echte naam. En dan heb je *Alice in Wonderland*, die ze er bij mij heel vaak bij haalden met citaten als ‘vreemderder en vreemderder’. Maar mijn favoriete regel was altijd die over dat je jezelf niet kunt beschrijven omdat je eigenlijk niet echt jezelf ziet, ook al begreep ik die nooit.

Ik neem aan dat ik ook ben wat ik hier schrijf, wat misschien allemaal onzin is. Ik heb mijn moeder gevraagd dit te lezen, alleen om de spelling te controleren, en zij zei dat het prima was, hoewel de eerste en laatste regels klonken alsof ik een alcoholist was, maar ik zei dat dat aan haar interpretatie lag.

Mam zei dat er een paar dingen waren waar ik nog eens naar moest kijken, maar het heeft geen zin om dit in te sturen als het allemaal gelogen is. Wel heb ik de sms-taal en scheldwoorden eruit gehaald, waarvan er heel veel in de eerste versie zaten (dit is de zevende!). Ook gebruik ik te veel haakjes en uitroeptekens, maar die laat ik erin omdat het anders weer niet zou zijn zoals ik ben.

‘Soms word ik er bang van hoeveel we op elkaar lijken,’ zei mam nadat ze het gelezen had. Ze is niet de enige. Hoe goed ze het ook probeert te verbergen, er zijn dagen dat ze in het huis loopt te kniesoren alsof de wereld vergaat (ja, ook deze zin is er pas in gekomen nadat ze het had gelezen, over de gedachtepolitie gesproken!).

Volgens pap moet ik als baby op mijn hoofd zijn gevallen omdat ik en hij bijna in niets op elkaar lijken, behalve dat we beiden gek zijn op zalm, wat grappig is omdat je zou kunnen zeggen dat het kannibalen van ons maakt.

Mijn naam is Alice Salmon. Vijf woorden van mijn duizend. Ik hoop dat ik meer dan tweehonderd keer die vijf woorden ben. En als dat nu niet zo is, hoop ik dat het op een dag zo zal zijn.

Ik zet hier nu een punt achter en sta op om mezelf te vragen wie ik ben. Dat doe ik vaak. Ik ga straks in de spiegel kijken om mezelf gerust te stellen, mezelf te laten schrikken, mezelf te mogen, mezelf te haten.

Mijn naam is Alice Salmon.

DEEL I

Gestolde beweging

Southampton StudentNet online forum, zondag 5 februari 2012
Onderwerp: ongeval

Iemand een idee wat er bij de rivier aan de hand is? Overal politie en ziekenauto's.

Simon A, 08.07 uur

Klopt. Het stikt er van de agenten. Johnny R is aan het roeien. Volgens hem is de hele oever afgezet.

Ash, 08.41 uur

Hoop dat er geen ongeluk is gebeurd. Die dam is altijd al levensgevaarlijk geweest. Had de uni al jaren geleden een hek voor moeten zetten. Vorige maand is er nog een hond verdronken.

Clare Bear, 08.48 uur

Misschien wel gevaarlijk, maar je moet toch flink aan het rotzooien zijn of domme pech hebben om over die reling in het water te vallen.

Woodsy, 09.20 uur

Het is kennelijk een dakloze.

Rebecca de biologe, 09.54 uur

Volgens Twitter was het iemand van een vrijgezellenfeest die vanwege een weddenschap op de brug klom. Stootte zijn hoofd op weg naar beneden, dus bewusteloos. Ik viste vroeger vaak op dat stuk van de rivier... steenkoud in de winter. Een paar seconden in het water en je bent geheid onderkoeld. Krankzinnige stroming die je direct naar diep water sleept, behalve wanneer je een enorm sterke zwemmer bent.

Graeme, 10.14 uur

Was altijd al in trek bij zelfmoordenaars, die brug. Echt.

1992, 10.20 uur

Klaar nu, stelletje lijkenpikkers. Ga maar weer zeuren hoe blut je bent. Stel je eens voor wat die familie voelt als ze deze shit lezen.

Jacko, 10.40 uur

Die familie komt niet op dit forum, of wel soms? Alleen treurige gasten zoals jij en ik, Jacko, zonder een echt leven!

Mazda Man, 10.51 uur

Mijn broer is brandweerman en volgens hem was het een oud-studente. Een meisje dat Alice Samson heette.

The Gap Year Globetrotter, 10.58 uur

In het jaar van mijn broer zat een meisje dat Alice Salmon heette. Leuke meid in alle opzichten.

Harriet Stevens, 11.15 uur

Heel veel Alice Salmons op Facebook. Er schijnt er maar één hier op de uni te hebben gezeten. Geen nieuwe posts van haar sinds gistermiddag, toen ze schreef: 'Kan niet wachten om vanavond in Flames uit te gaan'. Woonde ze dan nog in Southampton?

KatiePerryfan, 12.01 uur

OMG. Hoorde het net over Alice Salmon. Kende haar niet eens, maar toch verbijsterd. Ze had toch geen kinderen? Zeg alsjeblieft dat dit níét waar is.

Orphan Annie, 12.49 uur

Het wemelt nu letterlijk van de politie. Waarom zoveel? Was het geen ongeluk?

Simon A, 13.05 uur

Goedemiddag allemaal. Ik zat in haar jaar als het 'de' Alice Salmon is. Ze woonde in Portswood en in haar laatste jaar in de Polygon. Ze werkt voor de media in Londen, hoewel ze me nooit zo'n 'mediatype' leek.

Gareth1, 13.23 uur

We noemden haar Alice de Vis! Ik kan het niet geloven. Wat zeggen jullie van een Facebookherdenkingspagina?

Eddie, 13.52 uur

Worden vissen niet geacht te kunnen zwemmen?

Smithy, 13.57 uur

F**k off, Smithy. Dit is niet het moment.

Linz, 13.58 uur

Had ze niet iets met een vent van Soton? Ze was toch dat meisje met die sproeten? Die zoveel hoeden droeg?

Not so plain Jane, 14.09 uur

De universiteit komt binnenkort met een officiële verklaring over dit onderwerp. Tot dat moment is het voor deze site niet passend om comments te publiceren. Daarom wordt dit topic per direct gestopt.

StudentNet Forum Administrator, 14.26 uur

Brief van prof. Jeremy Cooke, 8 februari 2012

Beste Larry,

Ik hoorde het nieuws toevallig. Niet te geloven, toevállig, uitgerekend in de docentenkamer. Je hoort toevallig dat een van je collega's een aanrijding had met zijn nieuwe auto of dat Tesco van plan is een nieuwe superstore aan de ringweg te openen, of dat je parlements lid zijn zetel heeft verloren tijdens een tussentijdse verkiezing, maar een sterfgeval hoor je niet toevallig.

Het was vanochtend en ik was verdiept in de puzzel in *The Times*. 'Voornaam van een code, negen letters,' mompelde ik. 'Zeven verticaal.'

Niemand reageerde. Ik stond voor de kwelling van drie collega's aan eerstejaars. De gesprekken gingen gewoon door.

'Wat vinden jullie eigenlijk van die dode oud-studente?' zei Harris nogal luid. Iedereen zweeg, wachtend op zijn volgende proclamatie. Die parvenu wist altijd al hoe je een publiek moet bespelen. 'Het was gisteren uitgebreid op tv, verdrongen in de rivier.'

Het was aan mij voorbijgegaan. Ik kan me er vaak niet toe brengen om het nieuws te kijken; er zit zoveel oppervlakkige, sensatiebeluste rommel in die zo ontmoedigend voorspelbaar is. Ik dacht dat de evolutie ons juist beschaafder zou moeten maken. Bovendien was ik in de tuin aan het spitten geweest.

'Volgens *Points South* was ze ook een goede zwemster,' merkte iemand op.

'Ja, maar *Points South* denkt ook dat de opwarming van het klimaat onzin is!' riep een ander terug.

Niets werkt beter dan een sterfgeval om de conversatie in de docentenkamer te verlevendigen. Ik vroeg me af of ze ook zo zouden reageren wanneer ik aan de beurt was.

'Ik heb haar nog lesgegeven,' zei een van de docenten Engels. 'Het was het meisje van Salmon.'

Ik voelde mijn greep op de krant verzwakken. O god. Niet Alice. Nee, niet Alice, alsjeblieft, iedereen behalve mijn Alice.

'Ze was gek op Plath, voorspelbaar genoeg,' ging ze verder. 'Aardig meisje. Pienter meisje.'

Meer stemmen. Ze werd gevonden door iemand die zijn hond uitliet en die haar eerst voor een vuilniszak aanzag. Steeds vaker hoor je dat ze een vrijgezellenweekend had en dat een paar meisjes van de groep gestoeid hadden in een bootje.

‘De Alice Salmon die in 2007 is vertrokken?’ vroeg ik, zo nonchalant als ik kon.

‘Die Alice, ja,’ zei Harris.

‘Alice, Alice, who the fuck is Alice?’ lachte een van de promovendi. Kennelijk een grap voor ingewijden.

Dit gaat je niet aan, Jeremy, hield ik mezelf voor. Niet meer. Concentreer je op de puzzel. Ga die veestapel van eerstejaars lesgeven over interculturele diversiteit in verwantschapsrelaties. Ga naar je afspraak in het ziekenhuis, en bereid vervolgens die zeebaars thuis. Maar Larry, het probleem was dat zich een beeld van Alice in mijn brein had genesteld. Ik probeerde me haar sreen en rustig voor te stellen, zoals Ophelia op het schilderij van Millais, drijvend met haar gezicht naar boven, haar jurk dansend op het golvende en kolkende water. Maar de rivier de Dane is niet de koele en heldere bron uit de verbeelding van Millais; het is een troebele en verraderlijke stroom, vol puin en ratten. In de tijd die het me kostte om drie andere puzzelomschrijvingen ook niet te kunnen oplossen (vroeger loste ik ze tijdens een kop koffie op, maar tegenwoordig raak ik kennelijk informatie kwijt) was ze een ander persoon geworden dan ik me herinnerde: ze speelde nu tennis op regionaal niveau, was temperamentvol en sprak Frans alsof het haar moedertaal was. Allemaal onwaar, voor zover ik wist.

‘Hoe dan ook, ze was wel een lekker ding,’ zei een van de nieuwen.

‘Allemachtig, luister eens naar jezelf,’ gooidde ik eruit. ‘Jullie zijn net een stelletje aasgieren.’

‘Denk aan je hart, ouwe jongen,’ grapte hij.

Iemand vertelde de grap over hoe je haar en vingernagels na je dood blijven doorgroeien, terwijl het aantal telefoontjes afneemt. Het gesprek kwam zo op andere onderwerpen: de gezondheidszorg, het onderzoek van Leveson, de laatste ronde in de loononderhandelingen, de situatie in Syrië. Ik herinnerde me

de dag dat ze afstudeerde. Nergens opgetrokken wenkbrauwen omdat ik erbij was. Waarom ook? Ik was een gerespecteerd lid van de faculteit, maakte deel uit van de gevestigde orde; ik hoorde bij het meubilair. Ik wilde alleen de studenten van 2007 een behouden reis wensen en ze uitzwaaien toen ze de wijde wereld introkken. Ik stond stilletjes achteraan (het perfecte grafschrift voor mij), en keek naar een volwassen geworden Alice die ging vertrekken. Ze zag er schitterend uit in haar toga met afstudeerbaar. Ik had het heerlijk gevonden als ik haar moeder daar ook had gezien, maar ik heb haar gemist, of ze heeft me gemeden. Elizabeth. Arme vrouw. Hoe zou zij het nieuws hebben gehoord? Waarschijnlijk van de politie; ze zijn ongetwijfeld bij haar aan huis geweest, in plaats van op te bellen. De hemel weet wat het met haar zal doen, ze was op haar best al zo'n broze ziel. Ik weet nog hoe ze eruitzag als ze huilde. Ik bedoel nu haar moeder, Larry, niet Alice. Dat merkwaardige mechaniek van haar verdriet: de manier waarop haar gezicht van vorm veranderde, haar hele lichaam zelfs. Ik liet de krant zakken en voelde de tranen branden, hoewel ik al vijftientig jaar niet zal hebben gehuild.

‘Endeavour,’ riep Harris door de kamer. ‘Voornaam voor een code. Endeavour. Het was de voornaam van inspecteur Morse.’

Hij had gelijk. De wijsneus, hij had gelijk.

Mijn excuses dat ik dit allemaal weer over jou uitstort, Larry, maar jij bent de enige bij wie ik eerlijk kan zijn. Gewoon mijn pen pakken (voor een handgeschreven brief: wat een heerlijke dinosauriërs zijn we toch) en beginnen met mijn standaardbegroeting geeft al zoveel troost. Geen formaliteiten nodig, geen terughouding. Ik kan echt mezelf zijn. Ik weet dat ik je niet hoeft te vragen om tegen niemand iets te zeggen, maar dit verhaal krijgt aan deze kant onvermijdelijk nog een akelig staartje.

Ze verdiende het niet om te sterven, Larry.

Hartelijke groet als altijd,
Jeremy